

POSTANOWIENIE

Dnia 30 czerwca 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Oktawian Nawrot (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Tomasz Przesławski (uzasadnienie)

SSN Maria Szczepaniec

w sprawie ze skargi D.S.

na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki
w postępowaniu przed Sądem Apelacyjnym w Poznaniu w sprawie o sygn.
I ACa 1881/24,

przy udziale Skarbu Państwa - Prezesa Sądu Apelacyjnego w Poznaniu,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych
w dniu 30 czerwca 2026 r.,

- 1. stwierdza, że w postępowaniu przed Sądem Apelacyjnym w Poznaniu w sprawie o sygn. akt I ACa 1881/24 nastąpiła przewlekłość postępowania;**
- 2. zaleca Sądowi Apelacyjnemu w Poznaniu wyznaczenie terminu posiedzenia apelacyjnego w sprawie I ACa 1881/24 nie później niż w terminie trzech miesięcy od dnia doręczenia Prezesowi Sądu Apelacyjnego w Poznaniu odpisu niniejszego postanowienia;**
- 3. przyznaje D.S. od Skarbu Państwa – Sądu Apelacyjnego w Poznaniu sumę pieniężną w kwocie 2 000 (dwa tysięcy) złotych za okres od 24 czerwca 2024 r. do 30 czerwca 2026 r.;**
- 4. oddala skargę D.S. w pozostałej części;**
- 5. zwraca ze Skarbu Państwa – Sądu Apelacyjnego w Poznaniu na rzecz D.S. kwotę 200 (dwieście) złotych tytułem zwrotu opłaty od skargi.**

Tomasz Przesławski Oktawian Nawrot Maria Szczepaniec

[P.Sz.]

UZASADNIENIE

Skargą datowaną na 5 maja 2026 r. D.S., działając osobiście, wniosła o:

1. stwierdzenie, że w postępowaniu przed Sądem Apelacyjnym w Poznaniu w sprawie z powództwa D.S., przeciwko Bank S.A. sygn. akt I ACa 1881/24 nastąpiła przewlekłość postępowania;
2. przyznanie od Skarbu Państwa na rzecz skarżącej kwoty 10 000 zł;
3. zasądzenie od Skarbu Państwa - Sądu Apelacyjnego w Poznaniu kosztów postępowania.

W uzasadnieniu skarżąca oceniła, że sprawy dotyczące kredytów frankowych uznaje się za sprawy standardowe, bardzo często rozpatrywane przez sądy wszystkich instancji, obrosłe bogatą literaturą i orzecznictwem (w tym kilkoma uchwałami Sądu Najwyższego wyjaśniającymi istniejące wcześniej wątpliwości). Nie są to sprawy precedensowe ani wymagające rozbudowanego postępowania dowodowego (w większości procesów wystarcza dowód z przesłuchania stron i dokumentów w postaci umowy kredytu i zestawienia dokonanych wpłat), szczególnie na etapie postępowania apelacyjnego. Dalej skarżąca wskazała, i praktyka orzecznicza wskazuje, że postępowanie apelacyjne w sprawach „frankowych” ogranicza się do wydania wyroku na posiedzeniu niejawnym, a jeśli strona zgłasza wniosek o przeprowadzenie rozprawy, to kończą się na pierwszej rozprawie, trwającej – łącznie z ogłoszeniem wyroku – nie dłużej niż godzinę.

Odnosząc powyższe do skarżonego postępowania, D.S. wskazała, że Sąd Okręgowy w Poznaniu wydał wyrok w dniu 25 kwietnia 2024 r. Strona pozwana złożyła apelację od tegoż wyroku, zaś Sąd Apelacyjny w Poznaniu od ponad półtora roku w sprawie nie podejmuje czynności. W ocenie skarżącej w sprawie nie występują żadne przesłanki, które uzasadniałyby jej nierozpoznanie przez tak długi

czas, zaś dla powódki sprawa, z uwagi na wartość przedmiotu sporu, sprawa ma bardzo duże znaczenie.

Skarb Państwa – Prezes Sądu Apelacyjnego w Poznaniu, w odpowiedzi na skargę z 29 maja 2026 r. wniósł o jej oddalenie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (tekst jedn. Dz.U. 2023, poz. 1725, dalej: „u.s.p.p.”) strona może wnieść skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiło naruszenie jej prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, jeżeli postępowanie zmierzające do wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie trwa dłużej niż to konieczne dla wyjaśnienia istotnych okoliczności faktycznych i prawnych albo dłużej niż to konieczne do załatwienia sprawy egzekucyjnej lub innej dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego (przewlekłość postępowania).

Stosownie do art. 2 ust. 2 u.s.p.p., dla stwierdzenia, czy w sprawie doszło do przewlekłości postępowania, należy w szczególności ocenić terminowość i prawidłowość czynności podjętych przez sąd w celu wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie albo czynności podjętych przez prokuratora prowadzącego lub nadzorującego postępowanie przygotowawcze w celu zakończenia postępowania przygotowawczego lub czynności podjętych przez sąd lub komornika sądowego w celu przeprowadzenia i zakończenia sprawy egzekucyjnej albo innej sprawy dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego. Dokonując tej oceny, uwzględnia się łączny dotychczasowy czas postępowania od jego wszczęcia do chwili rozpoznania skargi, niezależnie od tego, na jakim etapie skarga została wniesiona, a także charakter sprawy, stopień faktycznej i prawnej jej zawartości, znaczenie dla strony, która wniosła skargę, rozstrzygniętych w niej zagadnień oraz zachowanie się stron, a w szczególności strony, która zarzuciła przewlekłość postępowania.

Przechodząc do rozpoznania skargi wskazać należy, że utrwalone orzecznictwo Sądu Najwyższego wskazuje, iż o przewlekłości postępowania apelacyjnego można zasadniczo mówić w przypadku beczynności sądu drugiej instancji polegającej na niewyznaczeniu rozprawy apelacyjnej w ciągu 12 miesięcy od daty wpłynięcia apelacji (postanowienia Sądu Najwyższego: z 12 maja 2005 r., III SPP 96/05, OSNP 2005, nr 23, poz. 384; z 16 marca 2006 r., III SPP 10/06, OSNP 2007, nr 7-8, poz. 120; z 21 marca 2006 r., III SPP 13/06, OSNP 2007, nr 7-8, poz. 121; z 18 maja 2016 r., III SPP 53/16; z 14 lipca 2016 r., III SPP 55/16; z 7 marca 2017 r., III SPP 6/17; z 21 lutego 2018 r., III SPP 3/18; z 13 grudnia 2018 r., I NSP 62/18; z 24 stycznia 2019 r., I NSP 87/18; z 27 marca 2019 r., I NSP 88/18). Nie oznacza to jednak, że w każdym przypadku, w którym przekroczony został okres 12 miesięcy, w czasie którego nie wyznaczono terminu posiedzenia, automatycznie następuje przewlekłość postępowania w rozumieniu ustawy. Ocena spełnienia obowiązku rozpoznania sprawy w rozsądnym terminie zależy od konkretnych okoliczności, a więc wymaga uwzględnienia wielu czynników wpływających na tok postępowania. Powyższe oznacza, że przewlekłość postępowania ocenia się w każdej sprawie w sposób indywidualny.

Z analizy akt sprawy wynika, że postępowanie zainicjowane zostało złożeniem przez skarżącą pozwu w dniu 19 listopada 2021 r. do Sądu I instancji, który wyrok w sprawie wydał 25 kwietnia 2024 r., uwzględniając powództwo w całości. Apelację pozwanego, wraz z aktami sprawy, przedstawiono Sądowi Apelacyjnemu w Poznaniu 24 czerwca 2024 r. Sprawie przydzielono sędziego referenta w dniu 5 lipca 2024 r. Po upływie ponad roku, w dniu 28 lipca 2025 r., do akt sprawy wpłynął monit pełnomocnika powódki o nadanie sprawie biegu. W dniu 6 sierpnia 2025 r. referendarz sądowy podjął w sprawie czynności związane z nadaniem biegu apelacji (m.in. doręczenie odpisu apelacji, zawiadomienie o składzie). W dniu 5 września 2025 r. do akt sprawy wpłynęła odpowiedź powódki na apelację sporządzona przez profesjonalnego pełnomocnika.

Dodać należy, iż w obwolicie akt, zalega niewszyte do akt sprawy zarządzenie sędziego z 10 września 2025 r. o wyznaczeniu składu jednoosobowego i skierowaniu sprawy na rozprawę wraz z przedstawieniem akt

Przewodniczącemu celem wyznaczenia terminu i zawiadomienia pełnomocników stron.

W sprawie nie podjęto innych czynności w toku postępowania przed Sądem II instancji.

W świetle przytoczonego wyżej, utrwalonego orzecznictwa Sądu Najwyższego oraz okoliczności faktycznych sprawy, nie ulega wątpliwości, iż w sprawie toczącej się przed Sądem Apelacyjnym w Poznaniu wystąpiła przewlekłość postępowania. Sąd II instancji kontroli formalnej apelacji dokonał po ponad roku od jej wpływu do Sądu Apelacyjnego, przy czym wciąż nie wyznaczono terminu posiedzenia. Od dnia wpływu apelacji, poza doręczeniem odpisu apelacji i zawiadomieniem o składzie, Sąd w zasadzie nie podjął jakichkolwiek czynności zmierzających do rozpoznania sprawy.

Odnosząc się do stanowiska uczestnika postępowania zajętego w odpowiedzi na skargę przypomnieć należy, że Sąd Najwyższy wielokrotnie podkreślał, że znaczy wpływ spraw, problemy kadrowe i obciążenie sędziów pracą pozostają bez wpływu na stwierdzenie przewlekłości postępowania w sprawie, w której wniesiono skargę (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z 21 marca 2006 r., III SPP 13/06). Obciążenie pracą, ilość spraw oraz stan kadry orzeczniczej, co najwyżej prowadzić mogą do stwierdzenia, że przewlekłość postępowania nie jest wynikiem zaniedbań, czy też uchybień ze strony Sądu. Jednakże to na Państwie spoczywa obowiązek zorganizowania warunków należytego sprawowania władzy jurysdykcyjnej (por. zamiast wielu postanowienie Sądu Najwyższego z 16 marca 2006 r., III SPP 10/06).

Zauważyć przy tym należy, że uczestnik postępowania wskazując na wyżej wymienione problemy sądownictwa, w istocie nie powiązał ich z ocenianym postępowaniem. Dokonanie natomiast kontroli formalnej sprawy po upływie przeszło roku, prowadzi do wniosku, iż brak jakichkolwiek czynności w sprawie nie tylko nie sprzyjał sprawności postępowania, ale wpłynął negatywnie na czas jego trwania.

Zgodnie z art. 12 ust. 3 u.s.p.p., na żądanie skarżącego lub z urzędu, sąd zaleca podjęcie przez sąd rozpoznający sprawę co do istoty albo przez prokuratora prowadzącego lub nadzorującego postępowanie

przygotowawcze odpowiednich czynności w wyznaczonym terminie, chyba że wydanie zaleceń jest oczywiście zbędne. Zalecenia nie mogą wkraczać w zakres oceny faktycznej i prawnej sprawy.

W okolicznościach badanej sprawy, Sąd Najwyższy za zasadne uznał zalecenie Sądowi Apelacyjnemu w Poznaniu wyznaczenie terminu posiedzenia apelacyjnego w sprawie nie później niż w terminie trzech miesięcy od dnia doręczenia Prezesowi Sądu Apelacyjnego odpisu niniejszego postanowienia, mając na uwadze, że sprawa nie należy do szczególnie skomplikowanych (pkt 2 postanowienia).

Konsekwencją stwierdzenia, że w postępowaniu przed Sądem Apelacyjnym w Poznaniu nastąpiła przewlekłość postępowania, jest obowiązek Sądu Najwyższego rozstrzygnięcia w przedmiocie żądania skarżącej o przyznanie na jej rzecz kwoty 10 000 zł tytułem odpowiedniej sumy pieniężnej.

Biorąc pod uwagę czas trwania postępowania apelacyjnego, okres przewlekłości, znaczenie postępowania dla skarżącej, jej brak przyczynienia się do wydłużenia czasu trwania postępowania, zasadne twierdzenia skarżącej podniesione w skardze, uchybienie obowiązkowi sprawnego prowadzenia postępowania, mając na względzie nieskomplikowany charakter sprawy, Sąd Najwyższy uwzględnił w części wnioszek skarżącej i przyznał od Skarbu Państwa – Sądu Apelacyjnego w Poznaniu na jej rzecz sumę pieniężną w kwocie 2 000 zł.

Mając powyższe na względzie, Sąd Najwyższy na podstawie art. 12 ust. 2, 3 i 4 u.s.p.p. orzekł jak w pkt. 1-3 sentencji postanowienia, oddalając skargę w pozostałym zakresie na podstawie art. 12 ust. 1 u.s.p.p. w pkt. 4.

Podstawę orzeczenia o kosztach sądowych w pkt. 5 postanowienia stanowi art. 17 ust. 3 u.s.p.p., zgodnie z którym uwzględniając lub odrzucając skargę, sąd z urzędu zwraca uiszczoną od niej opłatę.

Zdanie odrębne od postanowienia i uzasadnienia złożył
SSN Oktawian Nawrot

Tomasz Przesławski Oktawian Nawrot Maria Szczepaniec

[P.Sz.]

[a.ł]